

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/5/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712204866
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6712204866.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľky Z. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., Z. č. XXXX/X proti odporcovi N. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., Z. č. XXXX/X, t. č. K., B. K. XX, K. Q. H., za účasti maloletých detí Z. H., nar. XX. XX. XXXX a N. H., nar. XX. XX. XXXX, deti bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č. k. 13P/6/2012 - 88 zo dňa 22. 10. 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Vo výrokoch, ktorými okresný súd manželstvo rozviedol, maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľke a rozhodol o trovách spojených s rozvodom, ostáva rozsudok nedotknutý.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd manželstvo účastníkov konania uzavreté XX. XX. XXXX rozviedol, maloleté deti Z., nar. XX. XX. XXXX a N., nar. XX. XX. XXXX, zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matke, ktorá bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otca zaviazal prispievať na výživu maloletej Z. a maloletej N. vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé dieťa zvlášť, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Súd styk otca s maloletými deťmi neupravil a vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania a ďalej, že odporca nemá povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh.

Rozhodnutie o rozvode manželstva účastníkov konania súd odôvodnil zistením, že ich manželstvo existuje už len formálne. Trvalý rozvrat videl hlavne v tom, že odporca nadviazal vzťah s inou ženou a odsťahoval sa do K. T. H.. Žiaden z účastníkov neprejavil snahu o obnovenie manželského spolužitia. Maloleté deti pochádzajúce z manželstva, zveril na čas po rozvode matke, ktorá sa o deti stará od ich narodenia. O výživnom na maloleté deti okresný súd rozhodol podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Vzhľadom na finančné možnosti odporcu, ktorý dlhší čas neplní svoju vyživovaciu povinnosť, ktorá mu bola určená predchádzajúcim rozsudkom, a na jeho vyjadrenia, že nemá dostatok finančných prostriedkov, určil výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé dieťa zvlášť, splatné do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. V čase rozhodovania súdu bola takto určená suma výživného na jedno dieťa 26,65 EUR. Styk otca s maloletými deťmi matka navrhla neupraviť, pretože otec sa zdržuje v H., deti nevidel od januára 2012. Výrok o trovách posúdil podľa § 144 OSP tým, že v konaní o rozvod náhrada trov účastníkom nepatrí.

Proti rozsudku vo výroku, ktorým okresný súd rozhodol o výživnom, podala včas odvolanie navrhovateľka. Nesúhlasila so sumou určeného výživného na maloleté deti, ktoré je otec povinný platiť.

Určená suma nepostačuje na živobytie a výchovu detí. Matka je na rodičovskom príspevku 194,- EUR mesačne, poberá ešte rodinné prídavky 44,- EUR, staršia dcéra má zdravotné problémy, bola umiestnená aj na psychiatrickom oddelení v Nitre, mladšia dcéra má oslabenú imunitu. Otec detí odišiel za prácou do H., rodičia sa dohodli, že bude posilať mesačne 500,- EUR. Od januára 2012 otec rodine neposlal nič, nepodieľal sa ani na nákladoch za bývanie, ani na výžive detí a keby nebolo pomoci od rodičov a súrodencov, už dávno by skončili na ulici.

Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že si svoju vyživovaciu povinnosť uvedomuje. Do H. odišiel za prácou, ale zámer mu nevyšiel. Nemá žiadny príjem, jeho partnerka, ktorú prepustili z práce, poberá sociálnu dávku 600,-EUR z ktorej obaja žijú. Matka sa pred deťmi o otcovi vyjadruje zle, zakazuje deťom kontakt s otcom, ktorý s dcérami udržiava prostredníctvom internetu.

Kolízny opatrovník doporučil rozhodnutie okresného súdu prehodnotiť a opakovane preskúmať majetkové pomery otca a potom stanoviť výšku výživného primerane potrebám detí a zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal odvolanie v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2, písm. a) OSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 1, 2 OSP napadnuté rozhodnutie podľa § 221 ods.1. písm. f), h) OSP zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, pretože účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil, pretože nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 28 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Podľa § 28 ods. 2, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

Podľa § 62 ods.1 Zákona. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa § 62 ods.2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona. o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Podľa § 62 ods.5 výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona. o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti

a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihladne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 120 ods. 2 OSP, vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie rodičovstva, o osvojiteľnosti, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhlí.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Navrhovateľka v odvolaní poukázala na to, že výrok, ktorým okresný súd rozhodol o výške vyživovacej povinnosti odporcu k maloletým deťom nezohľadňuje jeho skutočné schopnosti a možnosti, ani majetkové pomery. Okresný súd sa v odôvodnení rozhodnutia, ktorým určil minimálnu vyživovaciu povinnosť otca nevysporiadal s ďalšími dôležitými skutočnosťami, ktoré sa týkajú skutočných potrieb maloletých detí a neúplnej rodiny, v ktorej s matkou žijú, ani s príjmami a zárobkovými možnosťami otca, ktorý sa zdržiava v Nemecku a o rodinu a deti sa nezaujímal.

Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Musí obsahovať skutkové zistenia, vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právne závery vyplývajúce zo zisteného skutkového stavu. Rozsudok, ktorý nemá náležitosti podľa § 157 ods. 2 OSP, je nepreskúmateľný. V rozsudku, ktorým súd rozhoduje o vyživovacej povinnosti rodiča k maloletým deťom, bolo povinnosťou okresného súdu uviesť, na základe akých dôkazov a z akých dôvodov vyživovaciu povinnosť určil. Matka v návrhu navrhla, aby otec prispieval na výživu v sume 150,- EUR mesačne na každé dieťa zvlášť. V posudzovanej veci sa okresný súd uspokojil s tvrdením otca, že nie je schopný plniť svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť a nemá žiadny príjem. Na preukázanie takéhoto tvrdenia otca však dokazovanie v potrebnom rozsahu nevykonal.

V ďalšom konaní okresný súd výsluchom oboch rodičov znovu vykoná dokazovanie a urobí záver o potrebách maloletých detí a možnostiach oboch rodičov prispievať na ich výživu. Pokiaľ sa otec nebude môcť na pojednávanie dostaviť, súd jeho výsluch prípadne zabezpečí prostredníctvom dožiadaného súdu. U matky prihladne aj na jej osobnú starostlivosť o domácnosť a maloleté deti. Vykoná dokazovanie a prihladne na vek a individuálne potreby maloletej Z. a N., ich skutočné a predpokladané potreby a náklady spojené s ich výchovou, zdravotnou starostlivosťou, výživou a všestranným vývojom. Bude zisťovať a vyhodnotí výdavky, ktoré má matka v súvislosti so starostlivosťou o domácnosť, v ktorej vychováva obe deti. Ďalej vykoná dokazovanie ohľadne majetkových a zárobkových pomerov a možností oboch rodičov. Otec bude musieť vysvetliť, z akého dôvodu sa zdržuje v cudzine aj potom, čo mu nevyšli plány zamestnať sa a je bez akéhokoľvek zdroja príjmov odkázaný len na príjem druhej osoby. Bude povinný uviesť presnú adresu, na ktorej sa v cudzine zdržuje, svoje bežné výdavky na existenciu v tomto prostredí, stravu, domácnosť. Uvedie svoju pracovnú kvalifikáciu a aktivity, ktoré počas svojho pobytu v H. od januára 2012 vyvinul za účelom obživy svojej aj svojej rodiny, pretože

v opačnom prípade jeho správanie môže byť považované za vyhýbanie sa vyživovacej povinnosti, resp. zatajovanie zdrojov príjmu. Otec bude povinný uviesť aj údaje ohľadne svojej partnerky, z ktorej sociálnych dávok v súčasnosti žije. Uvedie z akých zdrojov mala príjem počas ich doterajšieho spolužitia. Až na základe týchto zistení urobí záver o výške výživného, ktoré má otec na maloleté dcéry platiť. Súd zároveň vyzve otca maloletých detí na predloženie potvrdení príslušných orgánov v H., že mu nie sú v H. vyplácané podpora v nezamestnanosti, ani žiadne sociálne dávky, či akékoľvek príspevky.

V novom rozhodnutí o výške vyživovacej povinnosti otca okresný súd určí počiatok vyživovacej povinnosti a rozhodne aj o výške zročného výživného, pretože rozhodnutie okresného súdu vo výroku, ktorým rozhodol o rozvode manželstva a o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matke nebolo odvolaním dotknuté, a pretože proti nim opravný prostriedok nebol podaný, nadobudli právoplatnosť. S rozhodnutím o rozvode manželstva súviseli aj výroky o trovách konania, v tejto časti nadobudlo rozhodnutie právoplatnosť.

Rozhodnutie bolo prijaté v senáte v pomere 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.